

Jubel ude i landet - frustration i universitetsbyerne:

Uddannelsesudspil rusker i danmarkskortet

Danmark skal i bedre balance, lyder det fra regeringen. Men kritikere peger på alvorlige slagsider i planen.

Statsminister Mette Frederiksen (S), uddannelses- og forskningsminister Ane Halsboe-Jørgensen (S) og indenrigs- og boligminister Kaare Dybvad Bek præsenterede i dag regeringens udspil. (Foto: (c) Scanpix)

 LÆS OP

 ORDBOG

 TEKST

Strømmen af unge med kurs mod landets store uddannelsesmetropoler skal bremses og i stedet spredes ud over hele Danmark med 25 nye uddannelser i mindre byer.

Sådan lyder essensen i regeringens uddannelsesudspil, der blev præsenteret i dag, og som skal modvirke affolkning, butiksdød og kompetencetab i postnumre uden for de store universitetsbyer.

Man sætter fagligheden over styr, når det eneste, man kigger på, er geografi.

ANDERS BJARKLEV, REKTOR PÅ DTU OG FORMAND FOR DANSKE UNIVERSITETS REKTORKOLLEGIUM

- Man skulle da være et skarn, hvis ikke man synes, det er fantastisk. Det passer fint med det, vi mangler heroppe, og det, vi kan betjene med det opland, vi har, lyder reaktionen fra borgmester i Hjørring Kommune, Arne Boelt (S).

Hans kommune er en af de store vindere i udspillet med udsigten til tilgang af både en tandlæge-, en socialrådgiver- og en universitetsuddannelse til kommende bioanalytikere.

LÆS OGSÅ: [V og R gør klar til at trække i hver deres retning for at få 'uddannelses-balance' mellem land og by](#)

Arne Boelt mener, at udsigten til at få flere studerende til byen er lige præcis det, der skal til, for at vende en årelang negativ demografisk udvikling i kommunen.

- Gennem de sidste ti år har vi haft et pænt stort børnetalsfald i skolerne, som vi har lukket flere af. Og det mærker man nu også på gymnasierne og de videregående uddannelser.

- Det bidrager til, at man tager væk for at uddanne sig. Og når tre tager afsted, så kommer der kun lidt over én tilbage. Så vi bliver affolket, og derfor er vi

jublende lykkelige for, at der er nogen, der kan se, at man er nødt til at gøre noget ved det her, siger Arne Boelt.

Arne Boelt er borgmester i Hjørring Kommune, hvor man i dag kan uddanne sig til blandt andet farmakonom, sosu-assistent, lærer, pædagog og byggetekniker (Foto: Henning Bagger © Ritzau Scanpix)

Han mener, at kommunen i Vendsyssel har masser at tilbyde de studerende, som der nu er udsigt til at få flere af, hvis regeringen kan få opbakning til planerne i Folketinget.

- For ti år siden besluttede byrådet sig for at satse på, at Hjørring skal være en by. Og det betyder, at vi har fået rigtig mange hug for, at vi har bygget et teater, et stadion og snart en ny musikskole.

- Nu kommer de gode restauranter og cafeer, og så har vi bygget en ny terminal for bus og tog, som betyder, at der kommer et virvar af unge mennesker ligesom i de større byer. Vi får et miljø, som gør, at man kan holde fester og hænge ud med hinanden, siger Arne Boelt.

Artiklen fortsætter under grafikken.

Regeringen lægger op til både at flytte eksisterende fra universitetsbyerne og til at oprette nye studiepladser uden for København, Odense, Aarhus og Aalborg. I alt op til 2.300 studiepladser. (Foto: Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet)

Holbæk-borgmester: De unge vil gerne blive

Knap 300 kilometer væk i den nordvestsjællandiske kommune Holbæk er der også stor begejstring efter dagens udspil.

Her er der udsigt til, at en pædagoguddannelse kommer til og puster mere liv i kommunen, hvor der i forvejen uddannes sygeplejersker og finansøkonomer.

- Allerede nu er det sådan, at mange af de unge, som bor i Holbæk, men som bliver nødt til at flytte til København, Aarhus eller Odense, de siger, at de gerne

ville blive boende, hvis der var en uddannelse, de kunne tage, siger borgmester Christina Krzyrosiak Hansen (S).

Holbæks borgmester, Christina Krzyrosiak Hansen (S). (Foto: (C) DR Nyheder)

LÆS OGSÅ: 25 nye uddannelser: Her vil regeringen placere dem

Hun fortæller, at hun selv havde to unge kvinder, der gerne vil være pædagoger, med inde til sit første møde med uddannelses- og forskningsminister Ane Halsboe-Jørgensen (S), hvor en mulig pædagoguddannelse i Holbæk kom på bordet.

- Det var ret fedt at kunne ringe til dem i går og fortælle, at de vil kunne komme til at tage deres uddannelse her (i Holbæk, red.). De blev megaglade.

- Derudover skal man huske på, at det ikke kun er de helt unge, der får glæde af det her. Hvis man er voksen, enlig mor eller noget andet, og ikke lige fik taget sig en uddannelse, så er det her en sindssygt god mulighed for at få taget en.

Kritik irriterede Mette Frederiksen

Regeringens udspil sigter særligt mod de såkaldte velfærdsuddannelser som socialrådgiver-, pædagog-, sygeplejerske- og læreruddannelserne.

Disse uddannelser skal udgøre mindst 10 af de 25 nye uddannelser uden for de store byer.

Samtidig skal 1.300 studiepladser på de velfærdsuddannelser, der ligger i de fire største byer, flyttes ud.

Men flere aktører peger på, at det kan gå ud over uddannelsernes kvalitet, hvis de nye uddannelser ender med for få ansøgere og derfor bliver for små.

Blandt andre har Tænk tanken DEA tændt advarselslamperne.

- Nøgleproblemet ved at udflytte studiepladser er, om de studerende flytter med. Gør de ikke det, og bliver optaget for småt, så kan man ikke skabe et fagligt miljø og tilstrækkelig faglig kvalitet, siger udviklingschef Tobias Høygaard Lindeberg.

Udspillet blev i dag præsenteret af blandt andre statsminister Mette Frederiksen (S) i midtjyske Foulum ved Viborg, som nu står til at bryde Københavns monopol på at uddanne de danske dyrlæger.

Spørgsmålet om den faglige kvalitet fandt hun nærmest provokerende.

- Jeg synes, det er ret vildt, den måde at tænke på. Selvfølgelig kan man have et højt fagligt niveau her. Man har et højt fagligt niveau, som man bygger ovenpå, sagde hun.

Dyrlægeformand er helt uforstående

På pressemødet sagde uddannelses- og forskningsminister Ane Halsboe-Jørgensen (S), at det giver god mening at placere en dyrlægeuddannelse i Foulum, fordi der i forvejen er et stærkt forskningsmiljø i området.

Men så enkelt er det ikke, lyder det fra formanden for Den Danske Dyrlægeforening Hanne Knude Palshof. Hun synes ikke, det er en god ide at uddanne dyrlæger to steder i landet.

- Vi er ret sikre på, at ministeren desværre ikke ved nok om, hvad dagens dyrlæger laver. Der er ikke ret mange, der er beskæftiget inden for landbruget. Jeg erkender fuldstændig, at vi har et godt forskningsmiljø i Foulum, der er bare ikke ret mange dyrlæger, der kommer til at beskæftige sig med produktionsdyr.

I stedet arbejder mange dyrlæger i dag i medicinalindustrien, som i højere grad er forankret nord for København - altså langt fra Foulum, påpeger Hanne Knude Palshof.

- En stor del af dem arbejder også med familiedyr, altså med hund og kat. Det kræver et smådyrshospital. Og det vil være svært at etablere i Foulum, fordi det kræver en stor mængde mennesker med smådyr.

- Og endelig har vi mange dyrlæger, der er beskæftiget i administrationen i Fødevarestyrelsen. Og den ligger altså i Glostrup, siger hun.

Rektorformand frygter for fagligheden

Samtidig med oprettelsen af 25 nye uddannelser uden for de større byer vil regeringen flytte 10 procent af uddannelsespladserne væk fra landets universiteter.

Det skal ske, hvis ikke universiteterne opretter uddannelsespladserne af sig selv.

10 procent svarer til mellem 10.000 og 15.000 uddannelsespladser, vurderer formand for Rektorkollegiet Anders Bjarklev, der er rektor på Danmarks Tekniske Universitet, DTU.

Formanden for universiteterne og rektor for DTU, Anders Bjarklev, er stærkt utilfreds med regeringens uddannelsesudspil. (Foto: Linda Kastrup © Ritzau Scanpix)

Han kalder udspillet for en 'grønthøster'.

- Intentionen om et Danmark i balance er både sympatisk og behagelig, og den deler vi i de danske universiteter helt.

- Men man sætter fagligheden over styr, når det eneste, man kigger på, er geografi. Det er en overforsimpling af en væsentlig og vigtig problemstilling, siger han.

Han bruger et eksempel fra sit eget universitet, der blandt andet uddanner ingeniører, som deler en række kostbare laboratorier med forskere.

- Hvis man flytter enkelte uddannelser ud, så kommer man først og fremmest langt væk fra en lang række forskere og studerende, der skal bruge laboratorierne. Så per næse bliver det kolossalt dyrt. Hvis vi skal tilbyde de studerende fornuftig kvalitet, så kommer det til at koste trecifrede millionbeløb, siger han.

Anders Bjarklev tvivler samtidig på, om de studerende vil være klar til at flytte droppe de store universitetsbyer.

- Kan vi skabe studiemiljøer, der er fornuftige i meget mindre skala? Det ved vi fra mange års erfaring er meget vanskeligt. Og kan vi ydermere få forskerne til at flytte med ud? Det bliver meget svært.

Professor: Der skal mere til

Regeringens udspil skal være med til at få flere unge til at bosætte sig uden for de større byer, hvor de kan være med til at skabe vækst og udvikling i lokalsamfundene.

Men der mangler forskning på området. Og derfor er det svært at spå om, hvorvidt regeringens plan vil virke efter hensigten.

Det vurderer Thomas Barnebeck, der er professor ved Institut for Virksomhedsledelse og Økonomi på Syddansk Universitet.

- Det store spørgsmål er, hvor mange der vil blive hængende (i de mindre byer efter endt uddannelse, red.). Det er svært at sige, hvad der er rigtigt og forkert. Derfor er det et politisk spørgsmål, hvad man ønsker at gøre.

Aalborg Universitet har omkring 20.000 studerende. (Foto: Henning Bagger © Ritzau Scanpix)

Han nævner Aalborg Universitet som eksempel på en velbeskrevet succeshistorie, som har trukket vækst og udvikling til det nordjyske, da universitetet blev etableret i 1974.

- Det er et universitet, som ikke er så gammelt, og som i dag blandt andet uddanner ingeniører i den absolutte elite. Og den succes er der en masse virksomheder, der nyder godt af.

- Men der er også tale om landets fjerdestørste by, hvor der er et andet liv, end der i for eksempel Herning. Og hvis man ikke gør andet end at etablere uddannelser uden for de større byer, hvis man ikke flytter penge ud i lokalområderne, så kan man godt frygte, at det ikke får den ønskede effekt.

- Og så er det spørgsmålet, om de miljøer, man skader ved det, er prisen værd, siger Thomas Barnebeck.

REGERINGEN FORESLÅR

25 nye uddannelsesudbud i hele landet Regeringen vil oprette 10 nye institutioner for velfærdsuddannelser som sosu, folkeskolelære og lignende uden for de største byer, og derudover ligger der planer om at

INDLAND LIGE NU

INDLAND | I DAG KL. 14:30

LIVE: Sneen falder i Danmark

INDLAND | I DAG KL. 14:01

Omstridt liste skrumper: Hundredevis af boliger skal stadig rives ned

INDLAND | I DAG KL. 10:52

Bekræftet: En smittet ved Martin Jensen-koncert havde Omikron-variant

ANDRE LÆSER

KONTANT | I DAG KL. 13:50

Kuldsejlet byggefirma efterlader kunder i halvfærdige huse

INDLAND | I DAG KL. 14:30

LIVE: Sneen falder i Danmark

INDLAND | I DAG KL. 14:01

Omstridt liste skrumper: Hundredevis af boliger skal stadig rives ned

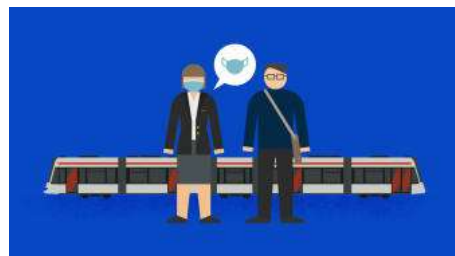
VM FODBOLD | I DAG KL. 10:45

VM-ambassadør kalder homoseksualitet en 'farlig og ækel ideologi'

INDLAND | I DAG KL. 05:57

Der er krav om mundbind, men ingen kontrolmulighed:
Togpersonale efterlyser klare regler i kupeerne

MAD | I DAG KL. 13:45

Den er uundværlig på julebordet - men vidundergrøntsag er faktisk et hit hele vinteren

TOPHISTORIER

INDLAND | I DAG KL. 14:01

Omstridt liste skrumper: Hundredevis af boliger skal stadig rives ned

KONTANT | I DAG KL. 13:50

Kuldsejlet byggefirma efterlader kunder i halvfærdige huse

INDLAND | I DAG KL. 10:52

Bekræftet: En smittet ved Martin Jensen-koncert havde Omikron-variant

ØSTJYLLAND | I DAG KL. 10:50

Hjemmetest for corona er populære, men forskere er uenige om kvaliteten

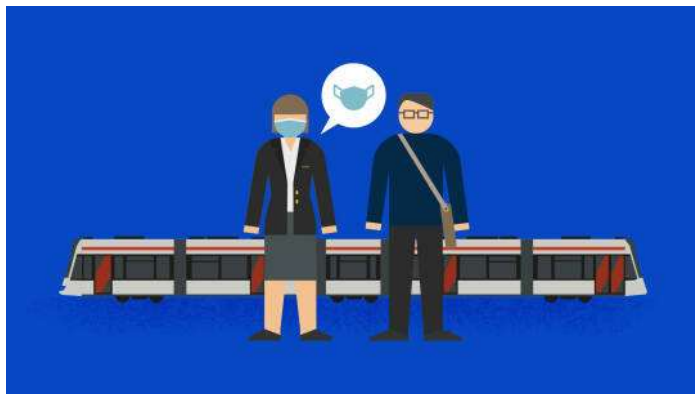
INDLAND | I DAG KL. 10:50

WHO retter på sig selv: Fuldt vaccinerede over 60 år kan godt holde fast i rejseplanerne

POLITIK | I DAG KL. 06:01

SF vil sætte nære kontakter til coronasmittede i isolation

INDLAND | I DAG KL. 05:57

Der er krav om mundbind, men ingen kontrolmulighed: Togpersonale efterlyser klare regler i kupeerne

POLITIK | I DAG KL. 05:31

Diskussion om avlsmink stod centralt før aflivning - men brugte regeringen de rigtige tal?

INDLAND | I GÅR KL. 20:59

Anklager i Dan-Bunkering-sag kræver to års fængsel: 'Topdirektøren var lokomotivfører, og han trykkede ikke på bremsen'

ØSTJYLLAND | I GÅR KL. 18:14

Nyt drama på Samsø: S flår borgmesterkæde af V-landmand og løber fra aftale
